

DECIZIE

02 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Budcenco Victor
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la încasarea prejudiciului moral și
material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor procuraturii,
împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2017, prin care a fost restituită
cererea de apel depusă de către Ministerul Justiției al republicii Moldova,

c o n s t a t ă

La 15 decembrie 2016, Budcenco Iurie a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la încasarea
prejudiciului moral și material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor procuraturii.

Prin încheierea Judecătoriei Drochia sediul Glodeni din 25 ianuarie 2017, a fost atras
în procesul dat în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii
Moldova (f.d. 62).

Prin hotărîrea Judecătoriei Drochia din 12 aprilie 2017, a fost admisă acțiunea
parțial.

S-a încasat din bugetul statului prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul
lui Iurie Budcenco suma de 7 499,12 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 50 000
lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 2 000 lei cu titlu de asistență juridică.

Au fost respinse pretențiile privind repararea prejudiciului moral în sumă de 450 000
lei și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1 000 lei (f.d. 95, 100-105).

La 28 aprilie 2017, Ministerul Justiției a declarat apel nemotivat împotriva hotărîrii
primei instanțe (f.d. 106).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 05 iunie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel
declarată de Ministerul Justiției. S-a obligat apelantul să depună apel motivat pînă la 15
iunie 2017, ora 09:15 (f.d. 115).

La 14 iunie 2017 prin intermediul oficiului poștal Ministerul Justiției a depus apel
motivat (f.d.123-128).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2017 a fost restituită cererea de apel declarată de către Ministerul Justiției, pe motiv că nu au fost înlăturate neajunsurile stabilite prin încheierea emisă la 05 iunie 2017 (f.d. 120-121).

La 22 iunie 2017, Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa Ministerului Justiției copia încheierii emise (f.d. 129).

La 04 iulie 2017 prin intermediul oficiului poștal Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu remiterea pricinii spre rejudecare.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea ei.

La materialele pricinii nu sunt date când recurentul a recepționat copia încheierii contestate, astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiției la 04 iulie 2017, este depus în termen.

În motivarea recursului Ministerul Justiției a indicat că instanța de apel eronat la emiterea încheierii contestate a aplicat normele de drept procedural, or, cererea de apel motivată a fost depusă în termenul acordat de către instanța de judecată prin intermediul oficiului poștal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din actele pricinii rezultă că prin încheierea Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2017 a fost restituită cererea de apel declarată de către Ministerul Justiției, pe motiv că ultimul nu a prezentat apelul motivat în termenul acordat prin încheierea instanței de apel din 5 iunie 2017 (f.d. 120-121).

Conform art. 365 alin. (1) lit. d) CPC, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Conform art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, din materialul probator rezultă că Curtea de Apel Bălți prin încheierea din 05 iunie 2017 nu a dat curs apelului declarat de către Ministerul Justiției, fiindu-i acordat termen pentru prezentarea apelului motivat pînă la 15 iunie 2017, ora 09-15 (f.d. 115).

Încheierea dată a fost recepționată de către Ministerul Justiției la 09 iunie 2017, fapt ce rezultă din avizul de recepție anexat la dosar (f.d. 118).

Prin urmare, Ministerul Justiției a cunoscut despre faptul că apelul motivat urmează să fie depus pînă la 15 iunie 2017, ora 09-15, dată la care a fost stabilită ședința de judecată în ordine de apel.

Colegiul reține că indicațiile instanței de apel au fost ignorate de către Ministerul Justiției deoarece cererea de apel a fost depusă prin intermediul oficiului poștal la 14 iunie 2017 și care a fost înregistrată în cancelaria Curții de Apel Bălți la 15 iunie 2017 ora 10-07.

Cu referire la constatarea dată e de menționat că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească.

Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, asemenea celui prevăzut de lege. Amintim în acest sens cauza Perez de Rada Cavanilles v. Spania, 28 octombrie 1998, §§ 43-44, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că stabilirea bazei legale a unei acțiuni de către instanță și termenele - limită pentru introducerea unei acțiuni se numără printre limitările permise ale dreptului de acces la o instanță, cu condiția ca acestea să nu restricționeze accesul unei persoane la un tribunal de o manieră care îi afectează chiar esența dreptului sau când nu urmăresc un scop legitim ori nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie atins.

Atunci când termenul de procedură fixat de instanța de judecată pentru valorificarea unei acțiuni procesuale este materializat în zile, curgerea termenului începe de la ora 24 a ultimei zile din termen, iar dacă acesta se măsoară în ore sau eventual în minute, justițiabilul trebuie să se ghideze necondiționat de acest moment, la a cărui scadență acțiunea procesuală care trebuie efectuată nu este susceptibilă să producă efecte juridice.

Ședințele de judecată sunt desfășurate la intervale de timp planificate, exprimate în ore și minute, prin urmare, raționamentele respectării cu strictețe a termenelor vine să contribuie la derularea nestingherită a procesului judiciar și la consolidarea disciplinei participanților la proces.

Pornind de la caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, justițiabilul trebuie să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în actul de dispoziție judecătorească emis, dacă prin acesta destinatarului i-a fost fixat un termen-limită (termen de primare) pentru prezentarea apelului motivat, astfel încât acesta urmează să se conformeze cerințelor în discuție până la data și ora stabilită, să prezinte actele enunțate, iar la utilizarea mijloacelor de comunicare (poșta electronică, oficiul poștal), să se asigure că ele vor ajunge la destinatar (la instanța de judecată) cel târziu la momentul stabilit în prealabil de către instanță și nicidecum până la ora 24:00 a ultimei zile a termenului. O altă abordare de cât aceasta va echivala cu o încălcare a termenului de procedură, fixat de instanță.

Prin urmare Ministerul Justiției depunând cererea de apel prin intermediul oficiului poștal, la 14 iunie 2017, ora 09:04, nu s-a asigurat că cererea dată va ajunge în fața instanței în termenul stabilit prin încheierea din 05 iunie 2017 (f.d.123-128).

Suplimentar este de menționat că ședința de judecată în ordine de apel s-a deschis la ora 09:45, iar cererea de apel a fost înregistrată în cancelaria Curții de Apel Bălți la 15 iunie 2017, ora 10:07.

Astfel, Curtea de Apel Bălți justificat a dispus restituirea cererii de apel, din motiv că Ministerul Justiției nu a lichidat în termen neajunsurile indicate în încheierea prin care nu s-a dat curs apelului declarat de către ultimul.

Or, conform art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Nu poate fi reținut argumentul recurentului că cererea de apel a fost expediată în adresa instanței de judecată la 12 iunie 2017 conform registrului de corespondență, deoarece nu este clar din care considerente cererea dată a ajuns la oficiul poștal tocmai la 14 iunie 2017, adică lacunele date sunt admise de către recurent și nici de cum nu pot fi imputate instanței de judecată.

Instanța de recurs constată că în circumstanțele descrise, Ministerul Justiției abuzează de drepturile sale procedurale, or, conform art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2017.

În conformitate cu art., 427 alin. (1) lit. a) și art. 428 alin. (1) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Budcenco Victor împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la încasarea prejudiciului moral și material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor procuraturii.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, Judecător,

Judecători

Tatiana Vieru

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală